

LBRIS

We know
books

BUDDHA

și învățăturile lui

Traducere din limba engleză
de Iuliana Leonti

Editura

For You

Cuprins

Buddha

Capitolul 1 / Buddha Shakyamuni	7
Capitolul 2 / Eternul și slăvitul Buddha	16
Capitolul 3 / Forma lui Buddha și virtuțile sale	24

Dharma

Capitolul 1 / Cauzalitatea	35
Capitolul 2 / Teoria minții solitare și starea reală a lucrurilor	41
Capitolul 3 / Natura de Buddha	54
Capitolul 4 / Impuritățile	65
Capitolul 5 / Eliberarea oferită de Buddha	80

Calea Practicii

Capitolul 1 / Calea purificării	91
Capitolul 2 / Calea realizării practice	116

Confreria

Capitolul 1 / Îndatoririle confreriei	149
Capitolul 2 / Ghid practic pentru un mod de viață corect	161
Capitolul 3 / Construirea Tărâmului lui Buddha	180
Anexe / Scurtă istorie a budismului	193

LBRIS

We know
books

BUDDHA

Capitolul 1

BUDDHA SHAKYAMUNI

I

Viața lui Buddha

1. Clanul Shakya locuia de-a lungul râului Rohini, care curge la poalele sudice ale munților Himalaya. Regele lor, Shuddhodana Gautama, își stabilise capitala la Kapilavastu, unde construisese un castel mare și guverna cu înțelepciune, bucurându-se de aprecierea poporului său.

Regina se numea Maya. Era fiica unchiului regelui, și el rege al unui district vecin al aceluiași clan Shakya.

Cuplul nu avusese copii timp de 20 de ani. Dar într-o noapte, în urma unui vis ciudat în care a văzut un elefant alb intrându-i în pânțece prin partea dreaptă a pieptului, regina Maya a rămas însărcinată. Regele și poporul au așteptat cu bucurie nașterea copilului regal. Conform tradiției, regina s-a întors să nască la casa părinților săi. În drumul ei, s-a odihnit în grădina Lumbini, sub un soare minunat de primăvară.

Înconjurată de flori de Ashoka, și-a întins mâna dreaptă, încântată, să culegă o ramură; astfel s-a născut prințul. Lumea întregă, Cerul și Pământul s-au bucurat din toată inima de gloria reginei și a fiului său regal. Această zi memorabilă era 8 aprilie.

Regele a fost extrem de fericit. El și-a numit fiul Siddhartha, ceea ce înseamnă „îndeplinirea tuturor dorințelor“.

2. Dar în palatul regal bucuria a fost urmată rapid de tristețe întrucât, după câteva zile, mult iubita regină Maya a murit pe neașteptate. Sora ei mai mică, Mahaprajapati, a devenit mama adoptivă a copilului nou-născut și l-a crescut cu multă dragoste.

Un sihastru pe nume Asita, care trăia în munții din apropiere, a observat o strălucire care înconjura castelul. Interpretând-o ca pe o prevestire bună, a coborât la palat să-l vadă pe copil. El a prezis: „Dacă acest prinț rămâne la palat, va deveni un rege mareț și va domina lumea întregă. Însă, dacă va renunța la viața de la curte și va îmbrățișa viața religioasă, el va deveni Buddha, Salvatorul lumii.“

La început, regele a fost încântat auzind această profeție. Dar, mai târziu, a început să se îngrijoreze de eventualitatea ca unicul lui fiu să părăsească palatul ca să devină un pustnic pribeag.

La vârsta de 7 ani, prințul a început să studieze artele civile și militare, dar gândirea sa tindea, în mod firesc, spre alte lucruri. Într-o zi de primăvară, a ieșit din castel cu tatăl său și, împreună, îl priveau pe un fermier cum ara. Prințul a observat o pasăre care coborâse pe pământ și prinsese un vierme mic care fusese scos la suprafață de plug. El s-a așezat la umbra unui copac și a reflectat asupra acestui fapt, zicându-și: „Vai! Oare toate creaturile vii ajung să se omoare unele pe altele?“

Atunci prințul, care își pierduse mama de îndată după naștere, s-a întristat profund de drama acestor mici vietăți.

Pe măsură ce el creștea, această rană spirituală se adâncea de la o zi la alta. Asemenea cicatricii mici a unui copac tânăr, suferința vieții umane se întipărea tot mai mult în mintea sa.

Regele era tot mai îngrijorat din cauza profeției sihastrului și se străduia, prin toate mijloacele posibile, să îl înveselească pe prinț și să-l facă să se gândească la altceva. Când prințul a împlinit 19 ani, regele i-a aranjat căsătoria cu prințesa Yashodhara, fiica lui Suprabuddha, fratele regretatei regine Maya și senior al castelului Devadaha.

3. Timp de 10 ani, în diferitele Pavilioane ale Primăverii, Toamnei și Sezonului Ploios, prințul s-a cufundat într-un vârtej de muzică, dans și plăceri. Dar gândurile îi reveneau mereu la problema suferinței și se străduia să înțeleagă adevăratul sens al vieții umane.

El se gândea: „Luxul palatului, acest corp sănătos, această tinerețe plină de veselie! Ce înseamnă ele pentru mine? Într-o zi, ne vom îmbolnăvi, vom îmbătrâni și nu vom scăpa de moarte. Orgoliul tinereții, orgoliul sănătății, orgoliul existenței ar trebui să fie lăsate deoparte de toate ființele raționale!

Este firesc pentru un om care se luptă pentru existență să caute ceva de valoare. Există două căi de a căuta: una corectă și alta greșită. Pe calea greșită, el își dă seama că boala, bătrânețea și moartea sunt inevitabile, dar caută contrariul lor.

Pe calea corectă, omul recunoaște adevărata natură a bolii, a bătrâneții și a morții și caută un sens în ceea ce transcende toate suferințele umane. În viața mea plină de plăceri, am impresia că mă aflu pe calea greșită.“

4. Astfel, lupta spirituală a continuat în mintea prințului până la 29 de ani, când s-a născut Rahula, unicul său

copil. Acest eveniment pare să fi adus lucrurile la apogeu, întrucât atunci el s-a hotărât să părăsească palatul și să caute soluția neliniștii sale spirituale în viața pribeagă a unui cerșetor. A plecat de la castel într-o noapte, însoțit doar de vizitiul său, Chandaka, și de calul său favorit alb ca zăpada, Kanthaka.

Însă agonia sa nu înceta și mulți demoni îl tentau, zicându-i: „Mai bine întoarce-te la castel, pentru că lumea întreagă îți va aparține curând.“ Dar el le-a spus demonilor că nu asta voia. Astfel, și-a ras capul și s-a îndreptat către sud, cu un castron de cerșit în mână.

Prințul l-a vizitat mai întâi pe pustnicul Bhagava și i-a urmărit practicile ascetice. Apoi, a mers la Arada Kalama și Udraka Ramaputra, ca să le învețe metodele de obținere a Iluminării prin meditație; dar după practicarea lor pentru o vreme, s-a convins că acestea nu îl vor conduce la Iluminare. În cele din urmă, a mers în ținutul Magadha și a practicat ascetismul în pădurea Uruvilva, pe malurile râului Nairanjana, care curge aproape de satul Gaya.

5. Metodele practicii sale erau incredibil de riguroase. El se impulsiona cu gândul „Niciun ascet din trecut, din prezent și din viitor nu a practicat, nu practică și nu va practica vreodată cu mai multă seriozitate decât o fac eu“.

Însă prințul nu reușea să își atingă scopul. După 6 ani în pădure, a renunțat la practica ascetismului. Și-a făcut baie în râu și a acceptat un castron de lapte de la Sujata, o fecioară care locuia în satul vecin. Cei 5 însoțitori, care timp de 6 ani trăiseră cu prințul împărtășind viața sa de austeritate, au fost scandalizați văzându-l că acceptă lapte din mâna unei fecioare. Ei au considerat că acesta a decăzut și l-au părăsit.

Astfel, prințul a rămas singur. Era încă slăbit, dar, cu riscul vieții, a încercat o nouă perioadă de meditație, zicându-și

în sine: „Chiar dacă sângele meu se va epuiza, carnea mi se va descompune și oasele îmi vor cădea, eu nu voi părăsi niciodată acest loc până când nu voi găsi calea spre Iluminare.“

A fost o luptă intensă și fără seamăn. Era disperat și plin de gânduri confuze, umbre întunecate îi copleșeau spiritul și era înconjurat de toate tentațiile demonilor. Cu grijă și răbdare, le-a examinat una câte una și le-a eliminat pe toate. A fost, cu adevărat, o luptă grea; sângele i s-a epuizat, carnea i-a slăbit, oasele i-au crăpat.

Dar când Luceafărul dimineții a apărut pe cer, în est, lupta se încheiase și mintea prințului era la fel de limpede și strălucitoare ca lumina zilei. Găsise, în sfârșit, drumul spre Iluminare. Era 8 decembrie când, la vârsta de 35 de ani, prințul a devenit Buddha.

6. Din acel moment, prințul a fost cunoscut sub diferite nume. Unii îi spuneau Buddha, Cel Desăvârșit Iluminat, Tathagata, alții îl numeau Shakyamuni, înțeleptul clanului Shakya, alții îl considerau Onoratul Lumii.

Mai întâi, el a mers la Mrigadava în Varanasi, unde stăteau cei 5 cerșetori care trăiseră împreună cu el în timpul celor 6 ani de viață ascetică. La început, ei s-au ferit de el; dar, după ce le-a vorbit, i-au dat crezare și au devenit primii săi discipoli. Apoi, a mers la castelul Rajagriha și l-a convertit pe regele Bimbisara, care îi fusese dintotdeauna prieten. De acolo, a străbătut țara trăind din milostenie și învățându-i pe oameni să-i accepte modul de viață.

Oamenii îi răspundeau așa cum cei însetați caută apă și cei flămânzi mâncare. Doi mari discipoli, Sariputra și Maudgalyayana, au venit la el împreună cu cei 2000 de adepți ai lor.

La început, tatăl lui Buddha, regele Shuddhodana, încă mâhnit în sinea sa din cauza hotărârii fiului de a părăsi palatul, a rămas deoparte; dar, după un timp, a devenit discipolul

său credincios; Mahaprajapati, mama vitregă a lui Buddha, și prințesa Yashodhara, soția sa, precum și toți membrii clanului Shakya au început să-l urmeze. Mulți alți oameni au devenit adepții săi devotați și credincioși.

7. Timp de 45 de ani, Buddha a străbătut țara predîcând și convingându-i pe oameni să adopte modul său de trai. Dar la 80 de ani, aflându-se la Vaisali, pe drumul care duce de la Rajagriha la Shravasti, s-a îmbolnăvit și a prezis că peste 3 luni va intra în Nirvana. A continuat, totuși, să călătorească până când a ajuns la Pava, acolo unde a căzut grav bolnav din cauza unei mese oferite de Chunda, un fierar. În cele din urmă, în ciuda unor mari dureri și a slăbiciunii, a ajuns la pădurea care mărginea Kusinagara.

Acolo, întins între doi copaci sala mari, a continuat să-și învețe discipolii până în ultima clipă. Apoi, când și-a terminat munca sa de cel mai mare învățător al lumii, a intrat în liniștea desăvârșită.

8. Sub îndrumarea lui Ananda, discipolul său favorit, prietenii lui Buddha i-au incinerat corpul la Kusinagara.

Regele Ajatashatru împreună cu alți 7 conducători din vecinătate au cerut ca rămășițele pământești să fie împărțite între ei. Locuitorii din Kusinagara au refuzat la început, iar disputa chiar amenința să se încheie cu un război. Dar, la sfaturile unui înțelept numit Drona, criza a trecut și moaștele au fost împărțite între cele 8 regate. Cenușa de la rugul funerar și vasul de pământ care conținea moaștele au fost dăruite altor doi conducători, cu scopul de a fi în mod egal onorați. Astfel au fost construite 10 mari turnuri comemorative, care să păstreze moaștele și cenușa lui Buddha.

Ultima învățătură a lui Buddha

Sub copacii *sala* de la Kusinagara, Buddha s-a adresat pentru ultima dată discipolilor săi, zicându-le: „Fiți chiar voi o lumină. Încredeți-vă în voi, nu depindeți de nimeni altcineva. Fie ca învățăturile mele să fie lumina voastră. Încredeți-vă în ele, nu depindeți de nicio altă învățătură. Analizați-vă corpul și gândiți-vă la impuritățile lui. Știind că plăcerea și durerea lui reprezintă în egală măsură cauza suferinței, cum puteți să vă lăsați conduși de dorințele lui? Analizați-vă «sinele» și observați cât e de schimbător. Cum puteți să cădeți în iluzie în ceea ce îl privește, cum puteți să întrețineți mândria și egoismul atunci când știți că toate acestea vă conduc inevitabil la suferință? Examinați toate conținuturile; sunteți capabili să găsiți printre ele vreun «eu» durabil? Sunt ele altceva decât conglomerate care, mai devreme sau mai târziu, se vor distruge și vor fi împrăștiate? Nu fiți tulburați de caracterul universal al suferinței; ci, chiar și după moartea mea, urmați-mi învățătura și veți fi eliberați de durere. Faceți acest lucru și veți fi cu adevărat discipolii mei!“

2. „Discipolii mei, învățăturile pe care vi le-am oferit nu trebuie să fie niciodată uitate sau lăsate să se piardă! Ele trebuie întotdeauna prețuite; cugetați la ele și practicați-le! Dacă le urmați, veți fi întotdeauna fericiți.

Esențialul învățăturii mele stă în controlul minții. Respingeți lăcomia și veți rămâne integri, veți avea mintea pură și cuvintele sincere. Gândiți-vă mereu la caracterul trecător al vieții și veți pune capăt lăcomiei și mâniei. Veți reuși să evitați orice rău.

Dacă mintea este ispitită și prinsă de lăcomie, trebuie să suprimați și să controlați tentația. Fiți stăpânii minții!

Mintea unui om poate face din el un Buddha sau un animal. Înșelat de eroare, devii un demon; iluminat, devii un Buddha. Prin urmare, controlați-vă mintea și nu o lăsați să se abată de la calea corectă.“

3. „Respectați-vă unii pe ceilalți, urmați-mi învățăturile și evitați disputele. Nu fiți ca apa și uleiul, care se resping reciproc, ci mai degrabă ca apa și laptele, care se amestecă armonios împreună.

Studiați împreună, învățați împreună, practicați învățăturile mele împreună. Nu vă irosiți mintea și timpul în lenevie și certuri. Bucurați-vă de florile Iluminării în anotimpul lor și culegeți fructele căii corecte.

Am obținut învățăturile pe care vi le-am oferit urmând chiar eu calea. Urmați-le și conformați-vă spiritului lor în orice împrejurare.

Dacă le neglijați, înseamnă că nu m-ați întâlnit cu adevărat niciodată. Înseamnă că sunteți departe de mine, chiar dacă acum sunteți alături de mine. Dacă, dimpotrivă, le acceptați și le practicați, veți fi foarte aproape de mine chiar dacă sunteți departe.“

4. „Discipolii mei, sfârșitul mă așteaptă, despărțirea noastră este aproape, dar nu vă tânguți! Viața este în continuă schimbare; nimeni nu scapă de descompunerea trupului. Am să vă arăt aceasta prin moartea mea; trupul mi se năruie ca o trăsură dărăpănată.

Nu vă plângeți în zadar, ci dați-vă seama că nimic nu este permanent și învățați din asta cât de goală este viața umană. Nu întrețineți dorința absurdă de a vedea neschimbat ceea ce este trecător.

Demonul dorințelor lumești caută întotdeauna ocazii să înșele mîntea. Dacă o viperă trăiește în camera voastră, nu veți putea să dormiți liniștiți decât după ce o veți și izgonită.

Trebuie să rupeți legăturile pasiunilor lumești și să le izgoniți așa cum ați face cu o viperă. Trebuie să vă apărați mîntea cu înverșunare.“

5. „Discipolii mei, ultimele clipe ale mele au sosit, dar nu uitați că moartea este numai sfârșitul corpului fizic. Trupul este născut din părinți și a fost hrănit cu alimente; boala și moartea sunt la fel de inevitabile.

Dar adevăratul Buddha nu este un corp uman – el este Iluminarea. Un corp uman trebuie să moară, dar Înțelepciunea Iluminării va exista veșnic în adevărul și în practica Dharmei. Cel care percepe doar corpul meu nu mă vede cu adevărat. Numai cel care acceptă învățătura mea mă vede cu adevărat.

După moartea mea, Dharma va fi învățătorul vostru. Urmați Dharma și îmi veți fi credincioși.

În ultimii 45 de ani de viață, nu am ținut nimic ascuns din învățăturile mele. Nu există învățătură secretă sau vreun sens ascuns; totul a fost predat deschis și limpede. Dragii mei discipoli, acesta este sfârșitul. Într-o clipă, voi ajunge în Nirvana. Acestea sunt instrucțiunile mele.“

Capitolul 2

ETERNUL ȘI SLĂVITUL BUDDHA

I

Compasiunea și legămintele sale

1. Spiritul lui Buddha este cel al mării bunătăți iubitoare și compasiuni. Marea bunătate iubitoare este voința de a salva, prin orice mijloace, întreaga omenire. Marea compasiune este spiritul care îl îndeamnă să se îmbolnăvească de boala oamenilor, să sufere cu suferința lor.

„Suferințele voastre sunt suferințele mele și fericirea voastră este fericirea mea“, spunea Buddha. Și, întocmai cum o mamă își iubește întotdeauna copilul, El nu va uita aceasta nici măcar pentru o clipă, fiindcă însăși natura lui Buddha este plină de compasiune.

Spiritul de compasiune al lui Buddha se manifestă în funcție de nevoile oamenilor. Credința fiecăruia este reacția la acest spirit și ea îl conduce la Iluminare, așa cum o mamă își realizează maternitatea iubindu-și copilul. Astfel, copilul, reacționând la această iubire, se simte protejat și în largul său.

Dar oamenii nu înțeleg acest spirit al lui Buddha și continuă să sufere din cauza iluziilor și dorințelor care apar din ignoranța lor. Ei suferă din cauza faptelor acumulate prin pasiunile lumești și rătăcesc printre munții de iluzii cu povara grea a faptelor rele.

2. Să nu credem că această compasiune a lui Buddha există numai în viața prezentă. Ea este o manifestare a compasiunii dincolo de timp a eternului Buddha, activă încă din timpuri necunoscute, de când omenirea a căzut în rătăcire din cauza ignoranței.

Eternul Buddha le apare întotdeauna oamenilor sub formele cele mai prietenoase și le aduce metodele cele mai înțelepte de alinare.

Buddha Shakyamuni, născut prinț în clanul său Shakyas, și-a părăsit confortul căminului ca să ducă o viață de ascet. Prin practica meditației tăcute, a atins Iluminarea. A propovăduit Dharma (învățătura) printre semenii săi și a manifestat-o în final prin moartea sa pământească.

Lucrarea stării de Buddha este la fel de veșnică pe cât de nesfârșită este ignoranța umană; și, așa cum adâncimea ignoranței este fără margini, la fel și compasiunea lui Buddha este nelimitată.

Când Buddha a decis să se rupă de viața lumească, a făcut patru mari legăminte:

1. Să-i salveze pe toți oamenii.
2. Să renunțe la toate dorințele lumești.
3. Să deprindă toate învățăturile.
4. Să atingă Iluminarea desăvârșită.

Aceste legăminte erau manifestări ale iubirii și compasiunii, calități fundamentale ale naturii stării de a fi Buddha.